

Către: Dna Natalia GAVRILIȚA,

Ministru al Finanțelor

DI Serghei PUȘCUȚA,

Director al Serviciului Fiscal de Stat

Nr. 52/19-AD din 29 octombrie 2019

Ref.: Propunerea cu privire la modificarea și completarea Politicii fiscale pentru anii 2020-2022 ce vizează produsele din tutun și a Cadrului bugetar pe termen mediu 2020-2022

Stimată Doamnă și Stimate Domn,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și intervine cu solicitarea de a examina propunerile prezentate la Politica fiscală vizând produsele din tutun pentru anul 2020 și a Cadrului bugetar pe termen mediu 2020-2022. Propunerile parvin din partea principailor operatori ai pieței produselor (care reprezintă peste 80% din veniturile bugetului de stat provenite din acciza pentru țigarete) de tutun.

Vă comunicăm că operatorii pieței produselor din tutun optează pentru o majorare treptată a cotei accizei, care să nu distorsioneze piața de țigarete și în special care să nu stimuleze dezvoltarea în continuare fenomenului de trafic ilegal cu țigarete pe teritoriul Moldovei.

În acest context, solicităm respectuos stabilirea unei întrevederi cu Dumneavoastră și experții Ministerului Finanțelor în cel mai scurt timp posibil întru asigurarea unui dialog constructiv pentru identificarea unor soluții sustenabile vizând acciza pentru produsele din tutun.

În continuare, vă prezentăm principalele propuneri pentru elaborarea obiectivelor ce vizează politica fiscală pe termen mediu și lung la produsele din tutun, după cum urmează:

Politica fiscală 2020

1. Includerea mecanismului Prețului Minim de Comercializare cu Amănuntul în Codul Fiscal și elaborarea unui calendar de creștere a acestuia

Aplicarea în practică a acestui principiu va contribui la asigurarea predictibilității veniturilor fiscale la bugetul de stat, va menține stabilitatea situației din piața produselor din tutun și va contribui la realizarea eficientă a politicilor de stat de reglementare în domeniu.

La nivel global mai multe state aplică prețuri minime de vânzare cu amănuntul pentru a limita consumul anumitor produse și pentru a asigura concurența loială, o piață stabilă și corectă. Austria, Brazilia, Franța, Irlanda, SUA, Kazahstan, Malaysia și Vietnam etc. se numără printre țările, care au fixat prețuri minime pentru produsele din tutun la o anumită etapă.

2. Revizuirea cotelor accizei pentru țigaretetele cu filtru pentru anul 2020 prin menținerea nivelului de 12% a componentei ad-valorem sau micșorarea acesteia cu 1 punct procentual și majorarea corespunzătoare a cotei specifice și accizei minime.

Evoluția cotelor accizei pentru țigaretetele cu filtru s-a bazat pe o restructurare descendentă a cotei ad-valorem de la 30% în 2013 la nivelul de 12% în 2016-2019 și o majorare echilibrată a cotei specifice, în medie cu +50 lei/an și a accizei minime în medie cu +70 lei/an în aceeași perioadă, sau în medie +4.0 euro pe an.

Această abordare echilibrată, bazată exclusiv pe creșterea componentei specifice a protejat piața internă legală, asigurând în același timp venituri la bugetul de stat previzibile și în creștere, componenta specifică aplicând aceeași sarcină fiscală pentru toate produsele, indiferent de valoarea lor, precum și a devenit un mecanism mult mai ușor de administrat, necesitând doar o definiție clară a bazei, per 1000 de țigaretete.

3. Formarea unui grup de lucru care să includă reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai operatorilor pieței pentru dezvoltarea principiilor de creștere a accizei pe termen mediu și lung.

Acest grup de lucru este necesar în vederea efectuării unei analize a situației și elaborării unui calendar pe termen mediu și lung până în anul 2030 cel puțin, care să asigure o evoluție graduală, echilibrată, previzibilă și durabilă a cotei și structurii accizei la țigaretete, în concordanță cu obiectivele fiscale ale Guvernului, în ceea ce privește veniturile bugetare, precum și cu angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

Politica fiscală 2021-2022

4. Eliminarea termenului pentru alinierea accizei minime cu cea din UE la 90 Euro în cadrul Consiliului de Asociere Moldova-Uniunea Europeană.

Republica Moldova și-a luat angajamentul să implementeze până în 2025 Directiva 2011/64/UE, inclusiv atingerea nivelului minim de 90 euro/1000 țigaretete.

Cu toate acestea, Acordul de Asociere prevede și faptul că „Consiliul de asociere va lua o decizie privind un alt termen de implementare, în cazul în care contextul regional impune acest lucru.”

În prezent, acciza minimă pentru 1000 țigaretete plătită de cele mai ieftine țigaretete cu filtru este de aproximativ 31 euro sau 610 lei.

Reamintim că, potrivit celui mai recent studiu al pieței țigaretelor din Moldova, spre regret în 2019 observăm dezvoltarea rapidă a fenomenului de comerț ilegal cu țigaretete, estimat la peste 5% din piață. Astfel, bugetul de stat a ratat în 2019 din cauza comerțului ilegal din Moldova venituri de peste 100 MLN lei.

De asemenea, cunoaștem că în statele vecine, precum Ucraina, Rusia, unde taxarea față de țigaretete a avansat vertiginos, fenomenul comerțului ilegal a evoluat la fel de vertiginos de la 2-3% din piață la peste 8% și 10% respectiv în doar un an. Să nu uităm și exemplul României din 2010, când, din dorința de a realiza angajamentele față de UE pe subiectul accizei minime, a crescut galopant acciza cu peste 10 euro pe an, ceea ce a provocat creșterea comerțului ilegal la peste 36% din piață în luna ianuarie 2010.

Exista multiple exemple. Este important să învățăm din aceste greșeli.

Recomandăm majorarea graduală a cotei accizei în creșteri etapizate de câteva ori pe an, care să diminueze impactul asupra pieței legale. Aceasta ar asigura fără doar și poate realizarea obiectivelor fiscale ale Guvernului în ceea ce privește veniturile bugetare și nu va distorsiona piața produselor din tutun.

Acordurile de Asociere semnate de Ucraina și Georgia cu UE în 2014 nu includ un termen limită pentru implementarea nivelului minim de 90 Euro.

În concluzie, considerăm nesustenabilă majorarea accizei până la 90 euro/1000 țigaretete până în 2025 și conform asigurărilor transmise operatorilor pieței de către autoritățile de resort în procesul de negociere al Acordului, recomandăm eliminarea în regim prioritar a termenului de implementare a acestui prag în cadrul Consiliului de Asociere cu UE.

5. Creșterea accizei în anii 2021-2022 în baza majorării exclusive a componentei specifice a accizei. Micșorarea componentei ad-valorem cu 1 punct procentual anual și majorarea corespunzătoare a cotei specifice și accizei minime. Majorarea etapizată de câteva ori pe an a accizei și deconectarea creșterii accizei de anul calendaristic.

Este recomandată majorarea anuală a accizei în creșteri etapizate de câteva ori pe an, în scopul diminuării impactul asupra pieței legale. De asemenea, este oportună deconectarea creșterii accizei de la anul calendaristic. De exemplu, intrarea în vigoare a noilor rate poate avea loc etapizat în (1) luna aprilie, când se încheie anul fiscal și (2) în luna octombrie. A se vedea și legislația fiscală din România, unde noile rate ale accizei intră în vigoare în luna aprilie.

De exemplu, dacă se dorește creșterea componentei specifice cu +80 lei, iar a accizei minime cu +100 lei, acestea pot fi implementate etapizat, adică în prima etapă începând cu luna aprilie +50 lei pentru componenta specifică și +60 lei pentru acciza minimă, iar în etapa a doua în luna octombrie +30 lei și +40 lei respectiv.

Această abordare, de două creșteri pe an a fost implementată cu succes în Ucraina în anul curent. Astfel, majorarea etapizată a accizei a asigurat pe de o parte realizarea obiectivelor fiscale ale Guvernului în ceea ce privește veniturile bugetare, dar și a diminua impactul majorărilor asupra pieței produselor din tutun

pe de alta. Menționăm că o dată cu accelerarea creșterilor accizei, Ucraina se confruntă cu un nivel sporit al comerțului ilegal, acesta atingând peste 8% în acest an.

Începând cu anul 2020, și în Moldova creșterea accizei se accelerează semnificativ. Dacă în anii 2016-2019 componenta specifică a crescut în medie cu +50 lei/an de la 300 la 460 lei, iar acciza minimă – cu +70 lei/an de la 400 lei la 610 lei, atunci în 2020 este preconizată o majorare mult mai mare, de +80 lei pentru componenta specifică de la 460 lei la 540 și de +90 lei pentru acciza minimă, de la 610 lei la 700.

În ultimii 5 ani acciza la țigarete a crescut deja foarte mult. Acest fapt a condus la scăderea considerabilă a puterii de cumpărare și apariția fenomenului de comerț ilegal pe teritoriul Republicii Moldova. Potrivit celui mai recent studiu al pieței țigaretelor din țară, spre regret în 2019 observăm dezvoltarea rapidă a fenomenului de comerț ilegal cu țigarete, estimat la peste 5% din piață. Astfel, bugetul de stat a ratat în 2019 din cauza comerțului ilegal din Moldova venituri de peste 100 MLN lei.

Exemplele din regiune ne demonstrează cu prisosință că majorarea accizei cu 8-10 euro/an în perioade scurte de timp (1-2 ani) au dus la perturbări fundamentale și extraordinare ale pieței produselor din tutun în noile state membre ale UE. De exemplu, în 2010, nivelul pieței ilegale a ajuns la 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 28% în România.

În aceleași timp, alte state noi membre ale UE au aliniat acciza la țigarete cu nivelul minim din UE pe parcursul unor perioade de timp mai lungi. De exemplu, Spania a aliniat acciza la țigarete în 14 ani, majorarea fiind în medie de +5 euro/an la nivelul accizei minime, Grecia – în 17 ani în medie +4 euro/an, Portugalia – 20 de ani +3 euro/an.

Astfel, recomandăm continuarea majorării graduale echilibrate a accizei (+70 lei/an sau +4 euro/an) pentru a evita distorsionarea pieței de țigarete și riscul escaladării comerțului ilegal.

6. Asigurarea mecanismului Prețului Minim de Comercializare cu Amănuntul prin:

- Stabilirea unui nivel unic pentru țigaretetele cu filtru și fără filtru (în corespundere cu armonizarea ratelor accizelor din 2020)
- Introducerea prețului minim pentru tutunul destinat rulării în țigarete (poziția tarifară 240319) prin standardizarea regulilor de comercializare (în ambalaj de 30 g recalculat în țigarete).
- b. Elaborarea unui calendar de creștere a prețului minim și instituționalizarea acestuia în Codul Fiscal.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv
Asociația Businessului European
+373 78 259 999
Str. Vlaicu Pârcălab, 30
www.eba.md

